

Kemencesvidék

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP.

„KISCZELL és VIDÉKE”

Megjelenik minden vasárnap.

„KISCZELL és VIDÉKE”

Előfizetési árak:
 3 kor. Negyedévre — 3 kor. —
 4 kor. Évesre — 12 kor. —
 20 kor. Tizenöt évre — 200 kor. —
 Tisztelettel és jogszáraz egy évre 8 kor., félre 5 kor.
 Ha külföldről értesítenek: keddén és pénteken

Laptulajdonos felelős szerkesztő:
Huss Gyula

Csillagműk, Dömöki-utca, Gombás ház — Tűzoltóság
 felveve a kiadóhivatalt és úrv. Eszterházy István

Diadalok.

A világ legnagyobb háborúja már a negyedik hetét éli, de még mindig nem forrott ki tisztán a helyzet. Ne áltassuk magunkat azzal, hogy most már teljesen tisztán áll a világkonstelláció.

Még sok mindennek kell fornia, még néhány állásfoglalásnak meg kell történnie és csak akkor indulhat meg majd teljes erővel a nagy leszámolás. De ez a ki-forrás most már — egészen bizonyosan — csak a mi javunkra történhetik. A monarchia és Németország diplomáciája, amely tisztában volt azzal, hogy Angliát és Franciaországot nem fogja tudni elszigetelni a háborútól, arra törekedett, hogy a Balkánt, a melynek igen tekintélyes szerepe lehet ebben a háborúban, a mi oldalunkra állítsa. Ez teljes mértékben sikerült és ez a legnagyobb diadal, a mit a monarchia és szövetségese diplomáciai téren elérhetett.

A többi diadalokat a hadseregek aratják. Feltartóztatlanul nyomul előre minden irányban a német és a magyar hadsereg. Az orosz agyagkolosusz már inog, a francia gloire elhomályosul, a görög sereg alábbhagyott a büszkeséget, és az angolok és belgák is megismerkednek lassanként azzal a tétellel, a mit Vilmos császár állított fel: mi az, Németországot megtámadni?

Egy-egy, erős és bátor hadseregek, a melyeket az igazság, a nemzeti érzés

tüze vezérel, csak győzhetetlenek lehetnek. És az eddigi diadalok, a melyeket a két hadsereg elért, arra is mutatnak, hogy diadalmas hadjáratot fog a két szövetségesség végigharcolni.

Azokhoz a diadalokhoz, a melyek a diplomácia és a hadsereg eddig aratott, még egy diadalnak kell sorakosnia, hogy a hadjárat valóban eredményes lehessen.

Ennek a diadalnak a polgári életben kell lefolynia. Ezt a diadalt önmagunkon kell aratnunk. A háború kitörésének pillanatában mindenki úgy érezte magát, mintha toplóval fejbetűzték volna. Hirtelenben senki sem tudta, mibez fogjon, senki sem látta a legközelebbi napok lehetőségeit és az egész ország a legnagyobb kétségbeesés képét mutatta. Azóta azonban három, sőt négy hét telt el, és ma már aránylag sokkal nyugodtabb az egész ország és a katonák.

Azoknak, a kik itthon maradtak, a kiket nem hívott fegyverbe a haza iránti kötelesség, azoknak külön harcot kell vívniuk a csüggedésen, az elfásultságon. Nem szabad hagyunk, hogy a polgári élet teljesen szűneteljen, mert ezzel csak azt érjük el, hogy országunkat és magunkat, társadalmunkat és az államot meggyengítjük és ezzel a hadviselést is meggyengítjük. Ezt a diadalt kell még megvívniuk, magunkat erősíteniük kell és ezzel fogjuk a harcot valóban eldönteni.

Golyézaporban.

Diadalról-diadalra haladnak a hadseregek, és az európai háború eddigi eredménye. Az első összecsapásra most a komoly ütközeteknek kell következniük, nemsokára meg fogunk esabhadulni a várakozás bizonytalanságától és képeket fogunk kapni a modern háborúrdi és a csata ijedeimeiről. A harc ijedeim? Vannak ilyenek egyáltalában? Hogy hat a katonára a harctér szürvára? Telve van-e bátorsággal és haszonszeretettel, gondol-e övére, megölt-e a gyűlölet az ellenség iránt.

Azoknak a katonáknak az elbűvölésből a kik többször voltak tüzben, kitűnik, hogy a harctér ijedeimeiről, rémületéről szó sem lehet. A benyomásoknak oly idegcsavaró tömege tár rá az ember agyára, minden oly gyorsan járnak elő, hogy nem is bírja figyelemmel kísérni az egyes eseményeket, és így valami különös lelkiállapotban van, a melyben nem tud semmit fel, úgy, hogy sem azt nem veszi észre, hogyan mulik az idő, sem azt, hogy megsebesült.

A csata mérhetetlen sávaráról egy állást a következőket írja:

Mindenféle benyomások leirhatatlan kovárcs borítja el a harcot. Ekkor járul még, hogy mindenki teljesen magával van elfoglalva, még az is, a ki nincs tüzben, csak szemlélője a harcnak, annyira feszült lehet, hogy a közvetlenül mellette elűtött ágyú dördülését sem hallja.

Erdekes azonban az, hogy a veszélyesavatkat még ezekben az izgatott és szajlott pillanatokban is megértik a katonák. Egy főhadnagy erre nézve a következőket írja: „Erre nem le-

Konink!

Honfiak! Testvérek!
 Nagy időket élünk,
 Hasánk a királyunkért
 Hadd folyjon a vérünk!

Bátran, harcra készen
 Álljunk csatasorba,
 Minden ellenségünk
 Feje hulljon porba.

Utolsó cepp vérig
 Küzdjünk mindhalálig.
 Egyetlenegy szálig!

Es a muzka kigyó
 Rég mardos már minket,
 S ha még tovább járjuk,
 Elpusztít bennünket.

Álljunk utjái ennek
 S menjünk mind egyszerre:
 Honfiak! Testvérek!
 Fegyverre! Fegyverre!

Kölcse János.

Örök szépség.

Aradna ijedten subant a sokaságon keresztül, a mely tiszteletteljesen utat nyitott előtte. A lányka könnyű volt, karcu és kecces, mint valami tüncoznő, vagy a sivatagban fölnevelt paripó. A fórumot akarta elérni, ahol a férje most bírói széken ül, s nyilván igazságot szolgáltat a bensülött nép ügyes bajos dolgaiban.

A templomhoz ért. A lépcsőkön egy vén rabbi ül. Sent kendő volt a nyaka köré csavara. Meppillantotta a közeledő római nőt, né ha egy pillanatra tágrameredt a szemmel nézte, az után hirtelen tenyerébe temette az arcát a hangos sírásra fakadt.

— Mert sir es az idegen? — Mért fakadt sírva, hogy megpillantott? — Iűndött magában az-visszempillantott-loppal a szentély cédruzfából faragott oszlopai felé.

A vén rabbit hamarosan kiverte a fejéből. Am, hogy visszafelé jött, most már férje társaságában gyalogbintón, fegyveres liktornk kíséretében — a szokásias öreg bensülött még mindig ott gunnyaszott a lépcsőkön. S Andromédát megpillantva, újabb sírásra fakadt.

A fiatal asszony hűvös liliumtanterű pedig borzongás futott keresztül.

— Valami jós? — elmékedett. S talán a szegret lányai elárultak volna neki valami sötétet jövődóm felől. Vagy szerelmes belém es az öreg koldos, a kiomló könnyeinek elitkolhatatlan érzelmé a forrása?

S mert jésvivő nő volt, loppal talán arra gondolt, hogy egy újszakát is feláldozna, hogy a boldogtalan öreget megvigasztalja. Es a gondo-

lat különösen nyugtalanította. Alkonyatkor a rózsákkal járt megterített asztalnál még egyre a vén bensülött járt az elméjében — s meghagyta a szolgáinak keszíték elő, akárhol is találnák, hogy megtudakolja tőle különös viselkedésének okát.

Néhány pillanat alatt már előtte állott az öreg. Ott szédült föl a templom lépcsőrdől, melyet nem ékart elhagyni. Ben Akibaának hívták, valami tantrú bölcsele.

Hogy tekintete Andromeda arcára tévedt, két szemét ismét elfutották a könnyek.

— Mért sírsz? — kiáltott rá a nő iradtan.

A bensülött pap megráskódott.

— Bocsnas meg de arra gondolt, mily szörnyű kár, hogy zűny

és kifáradásból a föld, a homok és a fergek maratalna leon egykor. Hogy el kell pusztulniuk a leguabb remekműveknek is!

— Egy pillanatra kábultan nézett a fákyák sápadt lángjába. Mily borzalmas! Habfóhértesedből csak a csont és a koponya marad egykor — sőtájtotta elhaló hangon a bölcsele.

Andromeda arca elfehéredett.

— Ostoba vagy — mondta kedvetlenül.

— Olyan dolgokat beszélsz, mitet nem süvesen hallgatok.

Am azért kegyelemben elbocsátotta a tudott.

(Vége)

H I R E K

het általános választ adni, mert az ember érzései a különböző helyzetekben nagyon különbözők. Az első golyók, a melyek sütem mellett elvittotak nem tettek rájuk hatást, sőt inkább az új dolgok iránti kíváncsiság foglalta le minden gondolatomat. Egyszerre ütégemmel előre kerültem és tüszőim körül valószínű golyóápor csapott le. Ekkor bizony azt gondoltam, hogy az örög vinné az egész háborút és nem voltam nagyon jókedvű. Mikor azonban az első lövés eldőrdült az ágyúból, ismét rendben volt minden.

Ugyanez a főhadnagy írja ezt is: Ilyen alkalommal különben minden igen gyorsan megy. Egyik pillanatban az ágyút igazítjuk be, aztán a távesövet vesszük elő, majd municiót kell szerezni, aztán a sebesülteket vagy a halottakat kell biztos helyre vinni, és így az ember semmi másra nem gondolhat. A csata után veszi csak észre, hogy milyen fáradt és kimerült.

Érdekes az, hogy a harcbanállók sohasem veszik észre, mennyit haladt az idő. Ha öt hat óra hosszat állnak tűzben, esetleg azt hiszik, hogy csak egy negyedóraig harcoltak, de az ellenkező családás is két szokott fordulni. Ez utóbbira igen érdekes példa az az eset, a mely a Frederizia melletti csatában történt, a mely éjszaka kezdődött és reggel 7 órára a német seregek győzelmével végződött. Balow tábornok akkor megkérdezte a vezérkari, hogy hány óra. — Hét óra! — felelte a kísérete.

— Mi az? — szóló Balow, mikor látta, hogy a nap milyen alacsonyan áll az égen. — Már este van?

Ugy érezte, mintha az idő ily gyorsan elfutott volna.

Hogy a katonák egyáltalában nem ismerik az időt a harcban, bizonyítja egy példa, a mit késő ugyanis kikerdezte a katonákat, hogy mit éreztek a harc idején és a következő választ kapta:

— Folyton előre szaladtunk és nagyon sokáig tartott míg enni kaptunk.

Érdekes kérdés az is, hogy a megsebesült katonák, hogy érzik meg a sebeiket.

Vanpel azt mondja, hogy egészen véletlenül vette észre sebesülését, mikor bal kabátujjából a vér szivárgott ki. Ekkor is azt hitte, hogy mellén sebesült meg, pedig karját rombolta szét a golyó.

Vanigy a következő esetről ír: Két katonát elszakítottak exeduktól és az ellenség foglyai lettek. Megparancsolták, hogy menjenek együtt az ellenséges csapatokkal. Egyikük azonban hátramaradt és mikor megmutatta a karján levő sebet, megengedték neki, hogy menjen ugy, — ahogy akar. A menetelés közben jókedvűen beszélgetett, mintha mi sem történt volna vele. Mikor az ellenséges tábortáborba értek, az orvos megvizsgálta és bekötözte. Egyszerre azonban a katona holtan rogyott össze. Csak ekkor állapította meg az orvos, hogy mellén halálos sebe volt. Olyan jelentések, a melyek szerint egyes katonák asztólótt lábbal tovább menetelnek, vagy nehéssel sebbel tovább meneteltek, igen gyakoriak.

Van azonban ennek az érzésnek ellentéte is, a mit a németek ezzel a szóval jelölnek: Kanonenfeber, a mely valószínű lelki betegség és a ki ezt érzi, nem szimuláns, hanem valóban azt hiszi, hogy súlyosan megsebesült, és nem tud tovább harcolni. Gratiolet például leír egy esetet, a mely szerint egy párisi nemzetőr vállának egy utcai harc alkalmával egy golyó ütődött neki. A harc után figyelmeztetés lett a fájdalomra és úgy érezte, hogy vér folyik a válláról a mellére. A golyó azonban egy gomból visszautódott és még csak a bőrt sem horzsolta.

Ugyanílyen különös esetet beszél el Hack Tube I. Napoleon hadjáratainak egyik résztvevőjéről, a kit a wagrami csatában egy ágyugolyó leterített. As volt az érzése, hogy "a golyó a térdem alatt mind a két lábat leszakította. Mikor magamban tört, nem mert megmozdítani, hogy el

ne véreszen. Másnap reggel megtalálta egy orvos és megkérdezte tőle, mi baja.

— Egy ágyugolyó elvitte a lábaimat — felelte.

As orvos azonban megállapította, hogy ez tévedés és kitűnt, hogy a golyó a katona lábái alatt ment át és egy lyukat furt a földre. A katona ebbe a lyukba süllyedt bele és ebből keletkezett az az érzése, hogy lábait ellőtték.

A HARC ÓCÉI . . .

Anya ne sirjon, szerető vigadjon,
És csókkal áldja szent vitete kardját;
A mi most készül: anyakeblen csüngő
Gyermeknek is, mint férfiak arcjának.

A mi most készül: szent leszámolás lesz
S nyugalom, áldás, béke a Jövőnek,
Virágos, szentelt fegyverünk nyomában
Nagy Béke ország vasfalai nőnek.

Szent László óta aludt a legenda. —
S most egész világ újra ámul fényén:
Szent dördüléssel, mikor dörg az ágyu,
Magyarok istene jár a hadak éien . . .

Francia győzelmi hírek 1870-ben.

Igazán groteszk hazugságokat tudnak a francia és angol lapok a németek állítólagos vereségéről és veszteségeiről kitalálni. Ezek azonban ne nyugtalanítsanak senkit. Ugyanígy volt ez 1870 ben is. A németek győztek, a franciák pedig hazudtak. Az 1870 es évi auzszius hávában is, épp úgy mint most, a franciák igyekeztek a legszébb győzelmeket összehazudni.

Ludvig Bamberger német író, a ki abban az időben Párisban írtette ezeket az eseményeket, a következőket írja:

— Augusztus 5 én déli egy órakor a párisi tőzsdén nagy francia győzelem híre terjedt el hirtelen. Sok szerencsétlenségem nekem ezt a pillanatot és valamennyien megegyeztek abban, hogy az a szemláték, a mit a tőzsdén leírhatatlan volt. A hír úgy szólt, hogy megszeper porozok meghalt, harmincezer fogva maradt, köztük maga a trónörökös. Senkise nem ketelkedett a hír igaz voltában. Páris egy pillanat alatt örömmámorban uszott. A borze előtti ter telve volt emberekkel. A pénzügyőrök énekelnél kezdtek a Marsailleset és az egész tőzsdé, utáni pedig az egész tér velük énekelte. Egy negyedóra alatt, mintegy parancsokra, az összes házakat fellebegtették, még az omnibuszlovakat is apró zászlók díszítették. Mindez annyi idő alatt történt, a mennyire szükség volt ahhoz, hogy a tőzsdétől valaki eljuthasson egyik miniszteriumba és vissza.

Ekkor visszajött az egyik küldönc és halkán elmondta, hogy a kormány nem tud semmit a nagy győzelemről. As emberek kétkedni kezdtek. Ezután a rendőrség egy embere jelent meg és kijelentette, hogy hivatalosan semmiről sem tudnak. A nagy diadalmamorra hirtelen valószínű pánik tört ki. Hatalmas néptömegek törnek be a csarnokokba. "Árulás! Árulás!" kiáltják és keresik az árulót, a ki a hirt terjesztette. Nem soká gondolkoznak. A pénzügyőrökre vetik magukat, pedig azok fizetik meg legdrágábbban a családost, melyet kizárólag a botor önzert okozott.

Igy történt 1870-ben és remélhetőleg így fog történni 1914-ben is.

Stockenporfő Hílmódszappan

Bergmann & Co. cégétől Tübingenből adt. Először nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend szelők ottan val' élmimort hátsóval fogva és a bór és szepöz gondozásban val' fölímimul-hatásnagságról Eszaryi elismertől! Sok leg-nagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatossá! Úgyeljen nyomatókossan a Stockenporfő vátójegyre a a cég helyen a vére! Darabja 80 fillért kán-ható győgyesértárakban, drogériákban, illatuzer üzletekben stb.

Hasonlóképpen kizsúdo Bergmann, Manera Hílmó - kramja (70 f. egy tubus). Kizsúdo, jász ad kassák gondozására.

— Az új pápa. A világ római katolikusainak már van új pápája. A konzervatív szavazás szerdán vezetett eredményre. Az új pápa Dilla Chiesa Jakab olasz bíboros, a ki a XV. Benedek nevet vette fel.

— Hivatalos távirataink, melyek naponkint több ízben érkeznek szerkesztőségünk részére, nyomban megérkezések után kifüggesztettek Gyula cz kirakatóban, ahol olvaszink és a nagyközönség megtekinthetik.

— Sebesültek szállítása. Kedden az esti gyorsvonattal harminc sebesültet szállítottak Celdőmők állomáson át Gracsh. A sebesültek a galicai határról jöttek, nagyrésztük német volt. Az állomáson nagy mezőközönsége akadt a sebesült hadiáramok. — Hétfőn délelőt egy 28 kocsi-ból álló különvonaton a drinamenti harezokból 500 sebesült érkezett Szombathelyre. Ezek közül 300 sebesültet a szombathelyi kórházban helyeztek el, 200 at pedig Kőszagra szállítottak. Az 500 sebesült között van egy halálosan megsebesült, hatvanegyszer súlyos sebesült, a többinek könnyebb a sebesülése. A betegék szállítását magánutakon és fogatokon a szombathelyi Vöröskereszt Egylet vezetősége végezte a mentőegységlet csapatával.

— Áthelyezés. Révész Hugó m. kir. állatorvos: ideiglenes szolgálatára Szentgyörgyéről Felsőörrre helyezte at Vasvármegye főispánja.

— Porozok hírték Szombathelyen. Vilmos császár küzdő hadseregének vitézeiből 9 tiszt és 120 főnyi legénysége szerdán délután Szombathelyre érkezett. A különítmény Szenturiból indult. — Fogadtatásukra megjelentek az állomáson Békassy István főispán, Kiskor István polgármester, Fodor Antal dr. rendőrkapitány s nagy közönség. A német katonáknak Szombathely város selymenzaslót adott at a megvendégelte őket. A német vitézek pár órai tartózkodás után tovább utaztak.

— Segélyezés az állami adókból. A mozgósítás folytán behívottak családtagjai részére, kontemplat segélyt az erre jogosítottak a közönség előjáróságánál kapják kézhez. A minister ugyanis utasítást küldött erre vonatkozólag a pénzügyigazgatóságokhoz, melyben meghagyja, hogy a segélyösszeget a községek folyósítsák e hogy a községek ezen szükségletüket a befolyó állami adókból fedezzék. Vilagos tehát, hogy csak ugy tudjuk segélyezni a családokat, ha az adót rendezen fizetik.

— Nem lesz Szombathelyen leánygimnázium. A Szombathelyen tervezett és már az új évszabvány felállításba helyezett leánygimnázium megnyitása elmarad. A minister az intézet felállítását a középiszkolai reform idejére helyezte legújabb kitalásba.

— Belefut a Rábába. Nemeth József 19 éves ivánci legény a múlt heten elment a Rábába fürdeni. A legény a vízben elmerült és mielőtt meg segítségére mehettek volna, eltűnt a hullámokban. Holttestét még nem találták meg.

— Sebesültek Sárvaron. Szerdán Sárvarra külön katonai vonaton 166 katonai sebesült érkezett.

— Iskolai hír. A felsőlövői ág. ev. hitv. főgimnázium és tanítóképződe egy a beiratást, mint a pótvizsgákat szeptember 9, 10 és 11-én tartja.

— Új szolgabíró. Sváb Elemér tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki Vas megye főispánja. As új szolgabíró a hivatalos esküt már le is tette. Új minőségében as alispáni hivatalhoz osztott be.

— Honvédelmi dícsérete. A németországi lapok mostanában nagy szimpátiával foglalkoznak mindennel, a mi magyar vonatkozású, azonban még ebből a hangnemből is messze az az elragadtatás, a melyet a magyar honvédelmi hadisikereiről írnak. Különösen nagy lelkesedéssel beszélnek honvedhuszáraink vakmerő lovasharvurjairól és kiemelik, hogy a magyar huszár sokkal különb feygyvernem, mint a kozákság, a melyet hozzá hasonlítani is alig lehet. Részletesen ismertetik a múlt hó 16 én lefolyt nagy oroszországi ütközefet, a mely ben a kis számú honvedhuszárak megfutamították a náluknál sokkal nagyobb orosz csapatot és jelentékeny számú hadifoglyot ejtettek. Ezt a huszárharvurát a németek csak a saját lovasságk harcainban merik hasonlítani, de még itt is hozzátesszik, hogy a magyar huszárak vakmerősége példátlanul álló és hogy valamiféle jellemzőt is mondjanak, tot-

Háborus hírek

említik, hogy husszaink temperamentumát még saigoru rendszabályokkal is alig lehet féken tartani. Így beszélnek ma a honvédszárókról és hozzátesszik, hogy ehhez móló a magyar bonvédség szuronyroham: is. Anyai bizalommal és lélkessedéssel szólnak katonáinkról, hogy szinte látásik, hogy tisztában vannak a monarchia hadseregének strukturájával és tudják, hogy ott a döntő szerepet mi, magyarok. visszük. Ep ugy mint mi, ók is a legnagyobb reményességgel nezik hőseink harcát és hogy teljes jelentőségében mutassák ki nagy lelkesedésüket a honvédek és magyar csapatok harci tényeit külön nagy beütéssel nyomatják, a cikkeik bevezetésében említik. Ime tehát a magyar névtől hangos ismét Európa.

A talonszó hazafi. Lapunk egy bázgó olvasója írja, hogy a házfiás magyar nők eszentul ne viseljenek brüsszeli cipőket, ne használnak angol tapaszt, angol Yes és francia pudert ne járjanak bordó selyemben, ne öltözzenek francia és angol divat után, ne együnk párisit, se angolnát, se muskát hajat, a házitenyésztők ne tarssanak belga óriást, erősen irtsuk a szerb tövist. Kőbányáról ki kell üzni az összes yorkshire sertéseket, azakitannuk kell az eddigi angol flegmákkal. halászaink irtsák ki vizeinkből a kan csukákat, ne, üljünk olyan kocsiira, amelyet orosz trapperok huznak, kereszteljük el mára Jenny nevű leányainkat, mert az Jonyzei orosz tartományra emlékeztet. Ne igyunk bordói bort, francia bonot, hölgyeink tagadják meg a mosolyt attól, a ki angol bajszit, vagy francia szákkalit hord s jaj annak, a ki angol viskít s orosz vut-ki iszik, könyvtárainkból szórjuk ki a londoni ném koldus s a párisi koldusó leánya c. regényeket és a télen ne igyunk orosz teát stb.

Katonák humor. Az osztrák-magyar hadsereg harcba indult katonáinak jó kedélye, lelkesültsége, humora és harci kedve általánosan közméret. Valahány katonai vonat a harcterre indult, mindannyian a vagonjain tréfásabbnál tréfásabb feliratok voltak. A céljelmöik—szekesfehérvári vonalon keresztül haladt egyik katonai vonat vagonjain, a mely német katonákat szállított a harcterre, az alábbi étlap vált német nyelven kiírva, mely magyar fordításban így hangzik:

ÉTLAP.

- Frisz szerb rizshus
- Felfüstölt oroszok
- Pácolt oroszlabak
- Szerb gulyás
- Filé, ekrasittal
- Szule, francia módra
- Kozák nyelvek

Tilos a galambok lelövése. A belügy-miniszter az összes törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben utasítja a törvényhatóságok első tisztviselőjét, hogy intézkedjenek a galambok lelövésének megtiltásában. A miniszter mindenesetre fontos okok készítettek erre az eljárásra.

Gazdasági munka és az iskola. A vallás és közokt. miniszter a haborus viszonyokra való tekintettel elrendelte, hogy azon IV. V. VI. osztályu el. népiskolai tanulók, kiket a mezőgazdaságban kisebb teendők elvégzésére a szülők használhatnak, az iskolabajlás alól a gazdasági munkák tartamáig felmentetnek, valamint az ismételő és gazdasági ismételő iskola tanulóira sem kötelező az iskolabajlás. A miniszter eszen intézkedésével a hádbavonultak hiányát esandékosít pótolni, mivel fontos és mindenre kiható mezőgazdasági teendőket elhanyagolni nagy csapás lenne az országra.

NESTLÉFÉLE
reabevált GYERMEKLISZT

Próbadobozokat, valamint orvosi röpiratokat a gyermeknevelésről díjtalanul küld a
Henri Nestlé
cég, Wien, I., Biberstrasse 31 P.

Bpest, szept. 4. Hivatalosan jelentik, hogy a Dankl és Auffenberg hadsereg-től eddig tizenegyezerharminczás hadifoglyot szállítottak el, további hátezeret jelöltek. A Haitva melletti csatában, a mennyire eddig ismeretes, kétszáz ágyut, nagyon sok hadianyagot, négy autóbilt és a 19-ik orosz hadtest tábort irodáit nagyon fontos, titkos, ügyiratokkal együtt zsákmányoltuk. Az ellenség teljes visszavonulásban van, hadseregünk teljes erővel üldözi. A balkáni harcokintéren a Pongrac vezérőrnagy parancsnoksága alatti három hegyi dandár néhány nappal ezülett előnyomult Montenegróba a Bielia mellett hátramaradaton álló hálvást ellen s a számára névze tulajomó ellenséget többnapos hősiességel visszaverte. Néhány ágyutkat is zsákmányolt és mészáz ozelekedésével meztessitette a montenegróiak által szorongatott határerődítményt.

Bécs, szept. 4. A Reichenpost az ellenség orosz Lengyelországban történi gyors leveretésének nagy jelentőségét látja, hogy most már Auffenberg és Dankl új nagy erőkkal támogathatják centrumunkat, ugy hogy Lemberg idiglenes feladása sem volna kedvezőtlen hatással mi helyzetünkre. Noha Freie Presse haditudósítója kedvező jelöltek tekintet, hogy a lengyergi posta tegnap megérkezett a főhadiszállásra. Az a vonal, melyet eddig az ellenség veszélyeztetett, tegnap már is veszélyen kívül állt. Noha Wiener Journal bucarasit tudósítja, hogy Románia mozgósítása a legteljesebb renben közeledik a befejezéshez. A magyarromán határ teljesen szabad maradt.

Berlin, szept. 4. A nagy vezérkar a következőket jelenti: A magyar sziklák közt fekvő Givet záróród bevetelénél, ep-ugy mint Nure bevetelénél, az Austria-Magyarországtól kapott nehéz motorlővegek könnyebb szállíthatóságuc és a találás biztossága által elsőranguan hatottak és kiváló szolgálatot tettek. Híron Aixelles Coude Lupere és Lion záróródőket harc nélkül vették be, ennek folytán észak Franciaország összes záróródőlei Műbenne erőd kivételével a mi kezünkben vannak. Reims felé megkezdődött a támadás, Kluck táborsernagy lovasági csapatai Párisig portyáznak. A nyugati hadsereg átlépte az aisusi vonalat és a Marne felé hatol előre. Egyes csapatok már elértek Muzat. Az ellenség Kluck táborsernagy, Büllow, Hausen és a württemberg. herceg hadseregei elől a Marne felé és azoa tul visszavonult. Egyes részeki Verdunra támaszkodva, a német trónörökös csapatai ellen ellenállást kíséreltek meg, de dél felé visszaverték. A bajor trónörökös és Herlinger táborsernagy csapataival szemben még mindig erős ellenség áll megörösített hadállásokban francia Lutharingiában. Felső Elzászban német és francia csapatok portyáznak és kisebb harcokat vívnak. Hindenburg táborsernagy csapatai keleten újabb győzelmeket arattak.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

KEMENESALJAI KÖZGAZDASÁGI HITELBANK R. T.

Az Osztrák-magyar bank mellékhelye. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság kerületi képviseletéje.

Elsőrendű biztosító-társaságok képviselőtáborában állváll minden nemű biztosítást	Betéteket elfogad betétkönyvszékére, csekk és folyószámlára
	Lenszámitól kassza- és magánváltók
	Törlesztés és rendes jelszolgálatokhoz folyószámla- és kassza
	Folyószámla hitelekét engedélyes megfelelő biztosíték mellett.
A kebelében működő Kemenesaljai Önszolgálatos Hitelművelőket kötelezvány kölcsönöket folyószámla három évre kényelmesen kölcsönözésre	Hitelkés kérés tartásá mindenemű magánhitel elfogad

Tisztelt barátom!

Senki sem tudhatja, mikor érhetik testi szenvedések. Ön sem. Ha azt is hiszi, hogy erős és egészséges ki tudja neme támadják ma állapotban a szervezetét egy gonosz betegség csírái. Először forduljon fel és tekintsen figyelmesen lényének bensejébe, akkor láthatja, mennyit vétkezik napról-napra legnagyobb szervei, szívával saját maga ellen támadja meg egyáltalán alaposan egész testét! Azt fogja tapasztalni, hogy az emberek sokkal jobban ápolják külsőjüket. Mindenki mosdanak és fürdenek, néha fölösleges sokat is, tehát a külső tisztaságról kellően gondoskodnak; de ha valaki azt kérdesné, hogy mi is tesz nek az emberek belső szerveik tisztasága érdekében főképpen

a vér tisztítása

tekintetében, akkor lehet kielégítő feleletet adni gyáltalán nem gondoskodnak. Hi az emberi szervezetbe és mégsem megszabadítsák a szennytől a fölösleges testből mindazt, ami nem odavaló

hogyan tisztítsuk a vért!

Pedig egészséges a vér az az élet alapja, hiszen a vértől ered az emberben minden meleg, munkaképesség és erő. A vér tisztítása tehát egyértelmű az egészség megővéséért. Leginkább vétkezik az egészsége ellen az aki

a vér tisztítása

érdekében nem tesz semmit. A vér szennyezései általában akkora károsak, akár bensők, idéznek elő minden betegséget, benne erd minden kórt. Érdekes nyomorúság, veszedelem keserűség és fájdalom.

Az idegesség

századunk legnagyobb nyomorúsága csakis a vér hiányos tisztítására és táplálására vezethető vissza.

Nincsen olyan idegtápszerező, mely évés után a szervezetbe bármiképpen is hatna az idegekre. Bármilyen szépen és nagyhangon hirdetik is az eféle szereket, és mind csak pusztán amitás és féltrevezetés egész közönséges csalás és csak arra jó, hogy a minden számszálba kapaszkodó betegnek az utolsó garasát is elvegye tőle. Csak egyetlen

idegtápszerező

létezik, és ez a vér, még pedig csakis az

egészséges, tiszta vér.

Er látja el az idegrendszer legfinomabb elágazásait, egyedül ez adja meg az idegnek a szükséges táplálékot, az erőt és ellenálló képességet, amelyre oly nagy szükség van az embernek a létért való kemény küzdelemben. Egészséges vér nélkül nem viszi semmire, ha még olyan szép idegtápszerezőket raknak is eléje.

Mivel tisztítsuk tehát a vért?

A természet maga mutatja az utat. A növényvilág gyógyfüvet közt található a legtermészetesebb és

legkiválóbb vértisztítószer.

Minden lélegzet emlékeztet a természet örök törvényzetére, ahogy ez örökké fennáll állat- és növény közt. Ezeket a természeti törvényeket senkisésem tudja és nem is fogja megdönteni.

A lehető legjobb vértisztítószerrel meg kell ismerni. —

Vértisztító

teája

Vulnerál-védjeggyel

Ezt a teát előírás szerint, az az minden második, harmadik napon egy csészével kell állandóan inni, akkor látni fogja, hogy ember, és pedig egészséges ember. Ez a tea megadja testének az egészséget, életkedvet, tetterőt, fiatalos rugékonyságot, erőt, ellenálló képességet, szellemi éleltséget egészen agg koráig és mindig legjobb barátja lesz és marad. Ez megvédi az egészséget tönkretévő, minden felől támadó betegségek csírától, megóvjaa az idegességétől és csodásan javítja a közérzetet. A tea a legjobb szer a nedvek megromlása, kiütések, sümör, hólyag és vesebajok anyagcsere zavarok érelmeszesedés és különösen

köszvény és csusz

ellen, azonkívül vértódlások, gyomor és bélbántalmak ellen. A tea rendessé teszi a székéletet és elősegíti az emésztést. — Mellőzzük e helyen a köszönetnyilvánítások sorozatát ámbár naponként érkeznek a közönség minden köréből az elismerő levelek és hálairatok ezen tea nagyserű hatásáról.

Mindenki győződjék meg maga a tea meglepő hatásáról és fejezze ki azzal hálóját, hogy jó lélekkel ajánlja ezt a teát másoknak is.

Csomagja 2, 4, 6 Kor. Próbacsomag 1 K. 5 ilyen próbacsomag 4 korona.

Egy sikeres kurához 3 db. 6 K-ás csomag szükséges, összesen 10 koronáért, bérmentve.

Grundmann P. gyógyszerész

Berlin, SW. 68. Friedrichstrasse 208.

Rendelő órák 8—7-ig vasárnap is.

Használati utasítás Grundmann vértisztító teájához.

Grundmann Vulnerál vértisztító teája mint házi szer legmelegebben ajánlható mindazoknak, akik kiütés, sümör, kelevény, nedvek megromlása, aranyér, vese, hólyag, máj és gyomorbetegségekben, különösen érelmeszesedésben, idegességben, anyagcsere zavarokban

köszvény és csusz

vagy vértódlásban szenvednek, oly módon használandó, hogy ezen teával egy evőkanálnyit egy csésze vízzel erősen felforraltunk és szükség szerint reggel vagy este langyosan isszuk.